

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ГЕЛЬМІНТОЗІВ І ЕЙМЕРІОЗІВ ТВАРИН

Довгій Ю.Ю., доктор ветеринарних наук, професор; Фещенко Д.В., кандидат ветеринарних наук, асистент; Згозінська О.А., аспірант; Корячков В.А., асистент; Стахівський О.В., завідуючий клініки дрібних тварин; Житомирський національний агроекологічний університет

Оздоровлення тваринницьких господарств від паразитарних захворювань засновується на здійсненні ефективної дегельмінтизації. Втім гельмінти та найпростіші швидко адаптуються до дії лікарських речовин, тому існує постійна потреба в оновленні спектру антипаразитарних засобів. Ця проблема притаманна всім галузям тваринництва, зокрема

кролівництву і птахівництву. Для останніх на першому плані з-поміж інвазій знаходиться еймеріоз [1-3].

Перший етап досліджень: апробація бровермектин-гелю для лікування нематодозів коней. Препарат інвазованим тваринам (n=6) застосовували орально в дозі 1 см³/20 кг маси тіла, разово. Екстенсивність інвазії (EI) *Parascaris equorum*, *Oxuris equi* та *Strongylidae* spp. складала 100%, а інтенсивність інвазії (II) – 6,14; 3,2 і 17,2 яйця/1 г феєс відповідно. Через 21 добу після дегельмінтизації екстенсивність (EE) бровермектин-гелю за параскарозу та оксіуроу складала 100%, за стронгілятозу – 83,3%, при цьому інтенсивність (IE) становила 94,11%.

Другий етап досліджень: випробування нематодоцидної ефективності бровадазолу-плюс за аскарозу та метастронгілозу свиней. Препарат хворим тваринам (n=6) задавали 2 доби поспіль перорально (420 мг ДР/10 кг маси тіла). Показник EI *Ascaris suum* і *Metastrongylus elongatus* складав 100,0%; а II – 8,17 і 3,17 яєць/1 г феєс відповідно. На 24-ту добу копроовоскопічним дослідженням було встановлено, що EE й IE бровадазолу-плюс відповідно склали: по аскарисам 50,0 і 91,5%, метастронгілам – 67,0 і 83,3 %.

Третій етап: визначення ефективності трисульфону для лікування еймеріозу кролів. Трисульфон інвазованим тваринам (EI=100,0%, II=9,8 ооцист/ 1 г феєс, n=20) застосовували 5 діб поспіль, орально, у дозі 0,1 см³. У хворих кролів паразитували *Eimeria stiedae*, *E. perforans* і *E. magna*. На 24-ту добу загальна EE препарату становила 80,0 %, IE – 93,9%. У розрізі збудників установили повне звільнення печінки кролів від *E. stiedae* (EE й IE=100,0%). EE препарату щодо «кишкових» *E. perforans* і *E. magna* складала 80,0%, IE – 93,0%.

Четвертий етап: дослідження еймеріоцидної дії кокцисану та бровафому-нового. Хворим на еймеріоз курям (перша група, n=5) упродовж п'яти діб випоювали кокцисан (5 г/100 мл води). EI у дослідній групі становила 100,0%, а II – 3,4 ооцист/г феєс. На 22-гу добу після застосування препарату EE кокцисану досягла 80,0%; IE – 82,0%. Інвазованих курей (n=5) другої групи (EI= 100,0%, II=2,8 ооцист/г феєс) впродовж п'яти діб лікували бровафомом-новим (10 г/100 мл води). На 21-шу добу було встановлено, що EE препарату складала 80,0%, а IE – 85,7%. Птахи дослідних груп були хворі на змішаний протозооз – у фекаліях виявляли ооцисти *E. maxima*, *E. necatrix* і *E. acervulina*.

Висновки: 1) бровермектин-гель є високоефективним антигельмінтиком при нематодозах коней (EE за параскарозу, оксіуроу 100%, стронгілятозу – 83,3%); 2) за змішаної інвазії (*A. suum* і *M. elongatus*) бровадазол-плюс не повністю знищує збудників у організмі свиней (EE 50,0 і 67,0% відповідно; max IE=91,55%); 3) трисульфон

доцільно застосовувати при печінковій формі еймеріозу кролів (ЕЕ та ІЕ=100,0%); 4) кокцисан і бровафом-новий володіють високою ефективністю для боротьби з еймеріозом курей (ЕЕ та ІЕ \geq 80,0%).

Література:

1. Апатенко В.М. Общая паразитология / Владимир Максимович Апатенко. – Харьков: Консум, 2005. – 151 с.
2. Манжос О.Ф., Панікар І.І. Ветеринарна протозоологія. / О.Ф. Манжос, І.І. Панікар// – Навчальний посібник. Полтава, 2006. – 144 с.
3. Ятусевич А.И. Паразитарные болезни кроликов / А.И. Ятусевич, И.Н. Дубина// Витебск: Новое знание, 2006. – 119 с.